

הפצת תורתו ומשנתו של מרן רבינו עובדיה יוסף זלה"ה • תפעול ציונו הקדוש של מרן זיע"א • המפעל האדיר "הלימוד היומי בתורת מרן" • ירחון תורני "קובץ בית יוסף" • גמ"ח להשאלת ספרי מרן והכנסתם לשיבות וכוללים • "ערוץ מרן" - שידורי תורה ויהדות 24 שעות • שיעורי תורה וכנסים • גליון שבועי בעברית ובאנגלית

לתרומות חייגו:

*8759

www.moreshet-maran.com

מרן מוציא זשקאל

לעילוי נשמת

שרלו (שרל) בן ריקה סעדון ז"ל

פרשת וארא

ג שבט תשפ"א | גיליון מס' 351

יו"ל בסיוע המשרד לשירותי דת

אמרותיו

משלחן הראשון לציון

האם הכלה יכולה לתת טבעת לחתן?

בס"ד, כ"ג כסלו תשפ"א,
א"פ 413/2

לכבוד היקר והנעלה, כש"ת כה"ר יעקב בקשי נ"י
שלום רב,

בענין מה שנהגו במקצת מקומות, שהכלה גם היא נותנת טבעת לחתן תחת החופה, ע' בספר שלחן המערכת ח"א (עמ' תרסו) ובשו"ת הראשון לציון ח"א אבן העזר (סי' יח) שהזכרנו מ"ש האגרות משה בחלק אבן העזר (ח"ג סי' יח) שאין לעשות זה מב' טעמים, טעם א' איסור חוקות העכו"ם שהרי הם דרכם לעשות כן. וטעם ב' שיש לחוש שיבוא מזה שיאמרו שגם אשה יכולה לקדש את האיש. ע"ש. ואמנם לענין איסור חוקות העכו"ם יש לדון בזה היכא שאינה אומרת לו כלום בעת נתינת הטבעת, דכל שיש טעם בדבר אין איסור משום חוקות הגוי, וכמ"ש הב"י (יו"ד סי' קעח) בשם מהר"י קולון. ע"ש, וכיון שהיא נותנת הטבעת להראות חיבה וריעות, או כדי להראות שהוא נשוי. ויש טעם לדבר. אין בזה איסור תורה מצד בחוקותיהם לא תלכו, וגם משום לא ילבש אין בזה, אחר שיש מקומות שכן דרך גם הגברים, ובעבר היה הדבר מצוי. אולם ברור שלמעשה אין להסכים שהאשה תאמר הרי אתה מקודש לי, אף אם גם האיש א"ל הרי את מקודשת לי, שנראה כעוקר בזה דין קידושין דכי יקח איש אשה כתיב, ולא כי תלקח אשה לאיש, וכמ"ש באגרות משה הנ"ל, וע"ז יאות להמליץ עושה חדשות בעל מלחמות, ולכן על רבני ישראל שלא לתת יד בשום פנים ואופן לכל שינוי במנהג ישראל בעניני קידושין. ולהתרחק מכל דבר הדומה לחיקוי הרפורמים.

ולכן הרב מסדר הקדושין יאמר לכלה שתתן לחתן מתנה את הטבעת אחר סיום כל החופה, דהיינו לאחר שבירת הכוס, ותתן לחתן את הטבעת בשעת הסעודה, ולא תחת החופה.

בברכת התורה,

יצחק יוסף

הראשון לציון

הרב הראשי לישראל

"ויבלע מטה אהרון את מטותם" (ז, יב).
כתב מרן פוסק הדור זצוקללה"ה (מאור ישראל ח"א, שבת צז. ד"ה ויבלע):
רש"י (שבת צז.) כתב, דנעשה שם נס בתוך נס משום שמטה אהרון היה לנחש, ואחר כך חזר להיות מטה ורק אז בלע את מטות החרטומים. ודייק זאת ממה שנאמר: "ויבלע מטה אהרון את מטותם". והקשה העינין יעקב, הלא אם היה מטה אהרון בולע את מטות החרטומים בעודם תנינים, הרי היה זה נס גדול יותר, בראותם שמטה אהרון בולע נחשים? וראיתי בספר איל המילואים (שמות דף כח) שכתב לתרץ זאת ע"פ מה שאמרו בגמרא (סנהדרין סז): במכת כינים, שאמרו החרטומים אל פרעה: "אצבע אלקים היא", ואמר רבי אליעזר: מכאן שאין שד יכול לברוא בריה פחות מכשעורה. רב פפא אמר: אף בריה גדולה כגמול אין השד יכול לברוא, אלא שבריה קטנה כשעורה אינה נאספת על ידי השד, כיון שאין בו כח להביאה ממקום רחוק, ונמצא לפי זה שאין השד יכול לברוא שום בריה, אלא רק יכול להחליף דבר בדבר כהרף עין. וצריך לומר שבמצרים השד לקח את המטות של החרטומים אל המדבר, ובמקומם הביא תנינים ממרחק, ולבסוף החזיר השד את המטות וסילק את הנחשים, וכשהביא את המטות חזרה, אז בלע מטה אהרון את מטותם, ונשארו החרטומים ללא מטות, ולא יכלו להביא מטות אחרות כמותן, משום שהיו המטות שלהם יפות ומתוקנות בתכלית היופי לכישופים, ואילו היה מטה אהרון בולע את הנחשים, היה השד יכול בהבל פיו להביא חזרה את מטות החרטומים חזרה מן המדבר, ולא היה נראה כאן שום נס. ודברי פי חכם חן.

(משוש תבל - שמות, עמוד נו).

למסירת שמות לתפלה על ציונו של מרן: *8759 • מעוניין לקבל את העלון מידי שבוע למייל? office@moreshet-maran.com

כל ספרי מרן רבינו עובדיה יוסף זלה"ה ומרן הראש"ל רבינו יצחק יוסף שליט"א

לרכישה באתר "מורשת מרן שופס"

shops.moreshet-maran.com

מפומח לכל הארץ
זך פתח הבית!

להורדה סרקו את הברקוד

אתר "מורשת מרן" עכשיו באפליקציה!

זכות קדימה בכביש שיש בו מקום רק למכונית אחת

[מתוך קובץ בית יוסף - קונטרס הזכרון, גליון לא, מר-חשון תשע"ז]

ב"ה, ירושלים. עש"ק בהעלתך

מכוניות הנוסעות אחת מול השניה, ואין מעבר לשתייהן כאחת, בגלל מכוניות חונות מצדי הכביש, או בגלל שהכביש צר, על כיוצא בזה נאמר במס' סנהדרין (לב ע"ב) שתי ספינות העוברות בנהר ופגעו זו בזו, ואם יעברו שתייהן בבת אחת, הרי שתייהן טובעות, ואם יעברו בזו אחר זו שתייהן עוברות, וכן שני גמלין שהיו עולין במעלות בית חורון, שהמסילה צרה ביותר, והתהום פעורה מימין ומשמאל משני צדי המסילה, ואין מעבר אלא לאחד מהם כיצד ינהגו? אם היתה אחת טעונה והאחת אינה טעונה תידחה זו שאינה טעונה מפני הטעונה. שהרי אמרה תורה "צדק צדק תרדוף" אחד לדין ואחד לפשרה, והסביר הגאון הנצי"ב מוואלוז'ין בשו"ת משיב דבר, שבאו חז"ל ללמדנו שאפילו אם האחת מהן חזקה ביותר אינה יכולה לעשות דין לעצמה לעבור תחילה, ותאמר כל דאלים גבר, אלא יש ללכת לפי כללי הצדק והיושר שהטעונה תעבור תחילה. והלכה זו נפסקה בשלחן ערוך (חושן משפט סי' רעב). ומכאן אנו למדים שיש קדימה לרכב העולה מפני שהנסיעה קשה עליו יותר.

כיוצא בזה כותב ר' יהודה החסיד בספר חסידים (סימן תקנא). לגבי אדם ההולך במדרכה צרה, ופוגע באדם הטעון משא, עליו לפנות הדרך עד שיעבור נושא המשא, אע"פ שבצידי המדרכה יש רפש וטיט. ואפילו הנושא משא הוא גוי. ונראה שמקור דבריו מהתלמוד הנ"ל. ויש להוסיף שאם בנידון שלנו היה רכב ציבורי ורכב פרטי, יש לתת משפט הקדמה לרכב ציבורי, שבכל מקום החשיבו חז"ל את הציבור וכבודו. כמובא במס' סוטה (לט ע"ב). **על** כל פנים אדם הנדחה מפני חבריו, ונוהג לפנים משורת הדין, השעה נדחית מפניו, וגם שוכן מרומים ינהוג עמו לפנים משורת הדין, כמאמר הכתוב: "אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף". וכבר אמרו חז"ל בבבא מציעא (ל ע"ב) לא חרבה ירושלים אלא על שהעמידו עצמם על דין תורה ולא נהגו זה עם זה לפנים משורת הדין. וכן אמר שלמה בחכמתו: "למען תלך בדרך טובים ואורחות צדיקים תשמור".

מהלכות ברכות (מתוך חזו"ע ברכות)

א. טבק הרחה שיש בו ריח טוב של בשמים, אין מברכים עליו.
 ב. בשמים של ערוה כגון שמונחים בצוארה של ערוה מן העריות, אין לברך עליהם.
 ג. מאכל איסור שיש בו ריח טוב, מותר לברך ולהריח בו. אבל דבר האסור בהנאה כגון ערלה וכלאי הכרם ועומד להריח בו, אסור להריח בו.
 ד. מי שנעשה לו נס היוצא ממנהג העולם, כגון שנפלה עליו תקרה או אבן גדולה, שבדרך הטבע עלול הוא למות, או שנפל תחת גלגלי המכונית, וניצול ממות, בכל עת שיגיע למקום ההוא יברך בא"י אמ"ה שעשה לי נס במקום הזה, וכל יוצאי ירכו מברכים בשם ומלכות בא"י אמ"ה שעשה נס לאבינו במקום הזה. והיינו דוקא כשיש בין ראייה לראיה שלשים יום, חוץ מהיום שנעשה בו הנס, וחוץ מהיום שעומד בו. אבל בתוך שלשים יום לא יחזור לברך. אבל על נס שהוא ממנהג העולם כגון שבאו עליו גנבים בלילה ובא לידי סכנה, או שירו עליו יריות ולא פגעו בו, אינו מברך "שעשה לי נס".
 ה. ארבעה צריכים להודות בברכת הגומל, חולה שנתרפא ועמד מחוליו, יורדי הים באניות כשעלו ממנו, הולכי מדברות כשהגיעו ליישוב, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא. וצריך להודות בברכת הגומל בפני עשרה ושנים מהם תלמידי חכמים. ואם אין שם ת"ח לא ימנע מלברך, אבל העשרה הם לעיכובא, שאם אין שם עשרה לא יברך. וטוב שיברך בלי שם ומלכות. ונהגו לברך ברכת הגומל אחר שמברך ברכה אחרונה שאחר קריאה בספר תורה.

עובדות מהנהגותיו והליכותיו
של מרן רבינו יצוקללה"ה

הנהגותיו

הזוג פטור ממצוות, אך מה יהיה על דור המשך?

באחד הימים סח הרב אברהם פתאל זצוק"ל, לחתנו, מרן פוסק הדור יצוקללה"ה, כי מול ביתו עברו להתגורר זוג חרשים-אילמים, בנים הם למשפחה שומרת תורה ומצוות, ואף לבושים הם כחרדים לדבר ה', אך משום מה הם מכבסים כביסתם דוקא ביום השבת, ורוצה הוא להוכיחם אך חרשים-אילמים הם, וכיצד יתקשר עימם?!

הרגיעו מרן זיע"א ואמר לו: "אל דאגה, הלא דינם כחרש האמור בתורה שפטור הוא מכל המצוות שבתורה, וממילא אינם עוברים בעבירה במעשיהם, ואין צריך להוכיחם".

אך התעניין מרן זיע"א שמא יש להם ילדים קטנים.

הבין חמיו את הרמז, והחל לקרב אליו את בנם הקטן שהיה שלם בגופו, הושיבו על ברכיו, והיה משעשעו בסיפורי צדיקים, לימדו ברכות ותפלה ואף דאג לו לחנוך נאות, וכך הציל אותו מרדת שחת.

(משוש תבל).

